

HƏYAT VƏ YARADICILIĞI

*Nə qədər ömrüm var sönməyəcəkdə,
Yaşamaq, yaratmaq həvəsim mənim!*

Mədinə Gülgün

Azərbaycan şairəsi, Əməkdar incəsənət xadimi, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, Mədinə Gülgün 1926-cı il yanvarın 17-də Bakıda fəhlə ailəsində anadan olub.

Məhrumiyyətlərə, çətinliklərə, sıxıntılara baxmayaraq, Mədinə Gülgün ömrü boyu şair qəlbini, səmimiyyətini, insanlara sevgisini qoruyub saxlaya bilib. “Yer üzündə bir evim var, Ocağı daim yanar. Onun sönməz şöləsindən, Ürəyim işıqlanar”-, deyən şair ailəsini, balalarını, ocağını hifz eləməklə yanaşı, gözəl sənət nümunələri də yarada bilib.

1938-ci ildə ailəliklə Cənubi Azərbaycanın Ərdəbil şəhərinə köçmüşlər. Sonra Təbriz şəhərində yaşamış, əmək fəaliyyətinə burada toxuculuq kitabxanasında başlamışdır.

O, həyatı dərk etməyə başladığı andan Azərbaycan xalqının milli hüquqlarının pozulduğunun əyani şahidi olur... Onu da dərk edir ki, mübarizə aparmaq üçün kifayət qədər savadlı və bilikli olmaq lazımdır. Odur ki, qısa müddətdə ərəb qrafikasını və fars dilini öyrənir. Sonralar Təbriz Dram Teatrında çalışmışdır. “Azərbaycan” Qəzeti redaksiyasında xüsusi müxbir işləmiş Mədinə Gülgün 1945-1946 “Cənubi Azərbaycan Milli Azadlıq Hərəkatı”nın fəal iştirakçısı və öz mübariz şeirləri ilə ömrü boyu həmin inqilabın carçısı olmuşdur. Tanınmış şairin ilk yaradıcılıq nümunələri Azərbaycan xalqının azadlıq və milli istiqlaliyyət uğrunda apardığı mübarizə illərinə təsadüf edib. O, məktəb səhnəsində göstərilən kiçik tamaşalarda iştirak edir, bəzən göstərilən bu tamaşalara özünün yazdığı kiçik şeir parçalarını da əlavə edirdi. Böyük qəlbə, gözəl qələmə sahib olan Mədinə Gülgünün öz yaradıcılığı haqda dedikləri hər insanda kövrək hislər oyadır. “Hələ uşaq ikən eşitdiyim, məktəb yaşlarında oxuduğum gözəl şeir nümunələri qəlbimdə poeziyaya sönməz məhəbbət çırağı yandırmışdır. Ata-anamın ilki idim, kiçik ailəmizdə məndən sonra altı uşaq da dünyaya göz açmışdı. Gəlin anamın beşik başında əyləşib öz körpələrinə şirin laylay deməsini indi də xatırlayıram. Onun laylalı, bayatılı səsi qəlbimə, yaddaşıma hopmuşdur.

Mən çox-çox uzaqda qalan o illərin-analı dünyamın şirinliyini, kovrəkliyini, istiliyini indi də qəlbimdə duyuram. Minnətdaram anamın şirin-şəkər, gül ətirli laylalarına. Hələ otuz altı-otuz yeddi il bundan əvvəl əlimə qələm alıb şeir yazmaq həvəsinə düşəndə məhz bu laylalar ilhamıma qanad vermişdir.

Pərvazlanmaq istəyən körpə bir quşcuğazın can atdığı şeir asimanına nur çiləmişdir. Anam elə şirin-şirin nağıl danışardı ki, insan özünü məhz o nağıllarda imiş kimi hiss edərdi.

İlk nəğməmi anamdan, Həvəsi söz dünyamdan, Ümidini inamdan Alıbdır mənim şeirim. Məktəbli dövrümdə çoxlu şeirlər əzbərləyirdim. Etiraf etməliyəm ki, Məhsətinə, Natəvanı, Mirvaridi, Nigarı oxuyanda ürəyimdə şeir yazmaq həvəsi bir az da artardı. Onların şeirləri ilıq yaz mehi kimi könlümü oxşar, xəyalımı həzin, kövrək, ümidli bir qadın-şair aləminə aparardı. Onlar kimi şeir qoşmaq, söz demək istəyi keçərdi qəlbimdən... Bu arzumu heç kəsə deməyə cəsarət etməzdim. Bu hissləri o zaman mən sadəcə olaraq uşaqılıq-cavanlıq xəyalpərvərliyi kimi başa düşərdim.

Bir gün bərkiməmiş qələmimlə ağ varaq üstə ilk səfərə çıxdım. Şeir yazdım. Lakin bu şeiri heç kimə oxumadım. Günlər, aylar keçdikcə bu səfərimin də sayı artdı. Artıq, yazdığım şeirlər sanki özləri dilə gəlib kövrək-kövrək mənə pıçıldadılar: “Bizi pərvazlandır, bizi çıxar gün işığına. Mənə belə gəlir ki, şeir də uşaq kimidir. O, dünyaya gəldimi, ayağı yer tutan kimi, doğma və yenə doğma qayğılarla əhatə olmalıdır”. Mədinə Gülgünü oxucularına sevdiren onun yaradıcılığına xas olan səmimiyyətidir. Onun şeirləri hər bir oxucunu düşündürməyə bilməz. Mədinə Gülgünün şeirlərində vətən məhəbbəti və vətən həsrəti insanı düşündürməkdə və vətənə sevgi aşılamaqdadır.

Mədinə Gülgünün poeziyası xalqa, doğma vətənə övlad məhəbbətində yoğurulub, oxucularını ağ günlərə və qurtuluş uğrunda döyüşlərə çağırış ruhunda köklənib. Mədinə Gülgün şeirlərini 1945-ci ildə Təbrizdə "Vətən yolunda", "Azərbaycan" qəzetlərində çap etdirib. Şairə 1948-ci ildə "Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti"nin (Azərbaycan Pedaqoji İnstitutu) dil və ədəbiyyat fakültəsinə daxil olmuş, 1952-ci ildə isə həmin fakültəni bitirmişdir. Mədinə Gülgünün uşaq yaşlarından ədəbiyyata böyük həvəsi olmuşdur, xüsusən Aşıq Ələsgəri, M. Ə. Sabiri və Natəvanı sevərək mütailə etmişdir. "Təbrizin baharı" adlı ilk şeir kitabı 1950-ci ildə Bakıda işıq üzü görüb. Bu kitabda 1945–1949-cu illər ərzində yazdığı şeirlər toplanıb.

Azərbaycan Milli Hökumətinin baş prokuroru olan və hökumət dağıldıqdan sonra dar ağacından asılmış Firudin İbrahimi haqqında yazdığı poema 1963-cü ildə Azərnəşr tərəfindən nəşr olunub. Ümumilikdə Bakıda və Moskvada "Təbrizin baharı" (1950), "Savalanın ətəklərində" (1950), "Sülhün səsi" (1951), "Yadigar üzük" (1953), "Təbriz qızı" (1956), "Firudin" (poema) (1963), "Çinar olaydı" (1968), "Dünyamızın sabahı" (1974), "Arzu da bir ömürdür" (1976), "Yora bilməz yollar məni" (1978), "Durnalar qayıdanda" (1983), "Könlümü ümidlər yaşadır" (1984) "Dünya şirin dünyadır" (1989) və onlarla digər şeir kitabları nəşr olunub. 1958-ci ildə SSRİ Yazıçılar İttifaqına üzv olub.

Mədinə Gülgün bir mübariz şair olmaqla yanaşı, könülləri rıqqətə gətirən lirik şeirlərin də müəllifidir. Onun poeziyası mübarizlik ruhunda şeirləri qədər əsrarəngiz lirikası ilə də oxucunu valeh edir. Bu bir həqiqətdir ki, şair Gülgünün sənəti mövzu məhdudluğu tanımadığı kimi, onun üçün səpki və janr məhdudiyəti də olmamışdır. Şair qələminin qidalandığı insan aləmi və onun taleyi zəngin bir xəzinədir. Orada sevgiyə, sədaqətə, əhdə, vəfaya, övlad məhəbbətinə, vətənə, sülh və əmin-amanlığa, arzulara, təbiətə, gözəlliyə, məftunluğa kifayət qədər yer verilmişdir.

Şairin lirik əsərlərlə yaxından tanış olduqca, onlarla səmimi ünsiyyət tapdıqca, bir həqiqət daha inandırıcı şəkildə üzə çıxır. Mədinə Gülgünün yaradıcılığının araşdırılması bir daha sübut edir ki, ilk yaradıcılıq dövrü və gənclik çağları mübarizələrdə keçən şair, poeziyamızda ayrılıq, Vətən həsrəti, gözəlliğin tərənnümü, məhəbbət mövzusuna ardıcıl müraciət edənlərdən biridir. "Könlün ala bilmirəm, vətən, ala bilmirəm səninçün, səninçün" deyən Mədinə Gülgün şimalda cənub həsrəti çəkirdi. Bir çox lirik şeirlərinə Azərbaycanda mahnılar bəstələnib. "Sən gəlməz oldun" şeirinə Ələkbər Tağıyev, "Məhəbbət olmayanda", "Apar məni", şeirlərinə Cavanşir Quliyev mahnı bəstələyib. 1949-cu ildə Cahangir Cahangirovun bəstələdiyi "Arazın o tayında" vokal-simfonik poeması Əli Tudə və Mədinə Gülgünün sözlərinə yazılıb. Məhz buna görə şairin poeziyasında diqqəti cəlb edən cəhətlərdən biri də vətənə bağlılıq, o tay-bu tay həsrəti, şimal-cənub təəssübüdür.

Qəlbi Cənub həsrəti ilə döyünən Xalq şairi Balaş Azəroğlu ilə ailə həyatı quran Mədinə Gülgün bir şair ömrünü mənsub olduğu xalqa şərəflə, vicdanla xidmətdə keçirib.

Yaşının ağbırçək çağlarında Vətən dərddli şairin yaralı kövrək ürəyinə daha bir ağır yara dəydi. Belə ki, 1990-cı il 20 Yanvar faciəsi onun poeziyasına qəmli, kədərli sətirlərlə hopub. Şəhidlərə də ürəkdən ağlayaraq "Bu şəhid balaların ölən vaxtı deyildi!..." deyərək onların dərddini də öz dərddinə qatıb. Mədinə Gülgün 1991-ci il fevralın 17-də Bakıda vəfat edib, Fəxri xiyabanda dəfn olunub. 2012-ci ildə Mədinə Gülgünün və Balaş Azəroğlunun şəxsi əşyaları Azərbaycan İstiqlal Muzeyinə təhvil verilib